

Marquise 'n Kwartiertje... baron, en dan aan tafel!
Saturé Om jullie blijheid te vieren.
Chou *wil mee*: Excusus...
Marquise Hou den baron wat gezelschap, schat... Jij ziet er zòd mooi genoeg uit... Is 't niet... baron?
Tijl (*droog*): Om te stelen.
Saturé *en de Marquise exit*. *Er hangt tussen Chou en Tijl 'n «verchagrineerende» stilte*. *Chou speelt mei 'r pop*. *Tijl kijkt alle nevenkamers in en oriënteert zich*.
Chou M... mooi weer, baron...
Tijl Banaal weer, juffrouw.
(*poos*)
Chou Weet u hoe laat het is?
Tijl De trein is weg. We zitten in de wachtkamer.
Chou Die... conferentie van klatergoud...
Tijl Kataloog aan twee-vijftig.
Chou Woont u reeds lang in deze streek?
Tijl M'n ziel wel, m'n lijf niet.
Chou Dat is onzin... Pardon...
Tijl 't Is onzin «pardon» te vragen.
Chou Waarom?
Tijl Is leven 'n formule?
Chou Niet?
Tijl Is dood 'n formule?
Chou *veert recht bij dat «dood»*.
Tijl Blijf zitten.
Chou *zet zich*.
Tijl 'k Ben ongerust.
Chou Waarom?
Tijl Omdat uw vader gek is.
Chou Waarom?
Tijl Omdat ie ons hier samen laat.
Chou
Tijl Waarom?
Chou Omdat ie z'n smoking...
Tijl Dat is onzin.
Chou Pardon!
Tijl Stil. 't Moet 'n huwelijk worden, he?
'k Heb schrik voor pauweveeren.
Chou Waarom?
Tijl Trek ze uit, en ge vindt 'n kwakkel. Zwijg. Ik ben Tijl, neef van Reinaert. Abnormaal, kind, want de vosseneef verloor zijn haar niet, wél zijn streken.
Chou Interessant.
Tijl Kan me niet schelen. Zòdover is 't gekomen. 'nen Uil zou er blind van worden.
Chou Duf...
Tijl Als uw hart, kind. Ge leeft in 'n kattemandje. Bobijntje garen en bakske melk.
Chou Die conferentie...
Tijl Bladzij zeven: Over de liefde.
Chou Le fiel de la terre mère...
Tijl Moet ik beginnen?
Chou 'n Declaratie?
Tijl Oorlog.
Chou Haal uw hart op.
Tijl Nee, m'n adem.
Chou Wel?
Tijl Er was 'n tijd...
Chou Duzend jaar geleden...
Tijl Min of meer. Er was 'n tijd dat ik mijn schooiersnap niet reiken wou naar Cupido's fonteintje. God! 't Was schoon zoo vrij te gaan, te waaien 't frissche leven door, gezond van harte, kruis- en muntloos, elke dag 'n «bidvoor-ons» van lente- en zomerlitanie!... Toen kwam er wispelturigheid gelijk 'n hommel in m'n kop. Dat was nog in de schemering toen Willem van Oranje zweeg gelijk 't Wilhelmus... Maar ik zong! Ik zong en vrat m'n leerzen op van geestdrift en van honger! Tijl! Het was geen paptijl, bij m'n ziel! Het werd 'n vat vol zotternij en galgedwaasheid. 't Werd 'n roes van speer en degen, kruut en roer; 'n draverij naar Oost en West, naar overal waar echos altijd gilden: Tijl!

doodgebrand, begraven. 't Braadspit had te lang gedraaid onder goeie-vrinden-handen. Schuldloos was ie als 'n nestjong! Moeder lag naast hem in de aarde, neergebroken door mizerie. Blijf alleen nog Nelé achter, schuchter als 'n mees... We gingen, ik en Nele, samen bidden op het graf... En Nele zwoer me: Tijl, voor eeuwig! En m'n mond zei: Nele, eeuwig! 'k Droeg sindsdien 'n schapulier van assche uit het graf gedolven...
(*bruusk*) Is 't geen schoon historie? Spijtig dat er geen muziek is, anders sloeg ik vast 'ne flicker! Jonker! Boven alles uitgejengerd! Markiezin! Rept ouwe beenen! Bij m'n uilespiegel, viert toch Tijl's reuzachtige verloving!!
Chou *geobsedeerd*: Ach, baron... dat wordt zoo pijnlijk, zoo tragique...
Tijl Bladzij zeven: Van de liefde! (*Hij loopt naar de buitendeur*) Brabo! (*Brabo verschijnt*) (*Dan loopt Tijl naar 'n zijdeur*) Lamme!
Tijl (*tot Brabo*): Zet die noble jonkvrouw hofflijk in verzekerde bewaring.
Brabo *kijkt even rond, krijgt 'n idee: de klokkast*. Proper in 'n suikerdoosken... (*hij opent de kast*)
Chou (*herinnert zich Lamme's profecie*) De kist! De kist!
Brabo *tilt haar mee*: Wilt ge me volgen, uitverkoren liefdesengel?
Chou *gaat de klokkast in, half bezwijmd*. Brabo *sluit de kast*.
Val niet flauw... 't Is kinderachtig. Hier is 't rustig. Goeien avond!
De *zijdeur open, en daar treden te voorschijn: Lamme en, achter hem, Nele-Assepoes*.
Nele *vliegt naar Tijl*. *Toonloos snikt ze*: Tijl!.....
Tijl (*haar omarmend*): Nele! Nele-Assepoes! God zij geloofd! Uw zieltje zwemt nog in uw oogen...
Nele Tijl!
Tijl De bloemekens op uw wangen zijn zoo schoon als een eerste communie. En uw handjes, precies schaaltes voor een rijke offerande... Héél uw reine wezen, Nele, bloeit als 'n perzik in den zomer! Heilige Antonius, patroon van alle verloren zaken, gij, gij krijgt 'n kaars van dankbaarheid, zoo dik als den bil van 'n olifant, want Nele is mijn terug geworden! Kind van m'n hart!
Nele M'n Tijl! M'n Tijl!
Tijl We vieren vandaag onze hemelvaart!
Lamme *wrijft zijn oogen uit*: Schoon! Schoon!
'k Heb nooit in m'n leven zòd vrien gezien...
Nele M'n ééningste steun, m'n toekomstoren!
Lamme *tot Brabo*: Krijgde gij honger? Ik wel...
Tijl Roept Vlaanderen op tot één feest voor de bruilof! Roep!
Brabo Lamme! Eten!
Tijl Assepoes wordt de koninginne!
Lamme *tot Brabo*: Kom in de keuken... 'n Zwezerik! Zes pond in den schotel!
Tijl Wacht, Lamme, wacht! 'n Zijden mantel voor Assepoes! Haal hermelijn en borduurseel! Al wat koninklijk is... Ik wil u tooien, Nele, als 'n madona!
Lamme Gauw! Daar hoor ik mesjeu le marquis...
Hij hangt 'n mantel van de Marquis rond Nele's schouders.
Brabo *vechtensgereed*: Zeg, Tijl, moet ik?...
Tijl Vechten als 't uur van vechten slaat, en zwijgen gelijk 'n doodskist.
Nele Zoo somber?
Tijl Ga nu hiernaast, m'n bruid! Somber, één dag nog. En dan de vreugd van ons leven tot aan 't laatste oordeel! Tijl *leidt haar in 'n nevenkamer*.
Brabo Geef me 'n beitel of 'n houweel, 'n moker, 'n ijzeren wagendissel, iets waar ge mee slaat, iets hard en droog, waar plezier aan is... Geef me iets, jandorie, ruw en brutaal in m'n handen, zeg! Ik wil met één slag het fundament van dit nest doen verspringen gelijk

'n luis bij 'n straathond. Er zit me wat dwars op m'n lever! Vrij zal Assepoes, al werd ik lijk Samson, mèit huid en haar onder 't kot begraven!
Lamme Brabo, Brabo, ge zijt te geweldig! De muren zijn dik, en... sst!... daar komt wat...
Brabo Ik zal 'n balk uit den zolder trekken!
Lamme Seemeniskinders! Ssst!
Brabo 'k Barst van beheersching.
Lamme Ga buiten barsten!
Brabo Ik haal 'n balk! (*hij rent weg*)
Saturé *verschijnt, in smoking*. *Kijkt verwonderd rond*.
Saturé Lamme??...
Lamme Fox, mesjeu le marquis...
Saturé Lamme...
Lamme Fox!
Saturé Qu'a-t-il, ce sinistre? Bromt ge weer, Lamme?
Lamme Ik heet nu: Fox.
Saturé Waarachtig? Wat spiritueel! Fox!
Hihih... Geen kristen naam! Hebt ge dat zelf gevonden?
Lamme Uw dochter.
Saturé Fox? Nog zoo kwaad niet: Fox populi, Fox dei, lakei! Waar is de baron?
Lamme Gesmolten...
Saturé ????
Lamme ... van liefde...
Saturé Zoozo? En...
Lamme (*met 'n blik op de klok*): De jonkvrouw? Die is dood voor de wereld...
Saturé ... van liefde! Snel. Roep aanstonds madam' la marquise hier...
(*Lamme exit*)
Saturé *overvoldaan*: Amour, amour, quand tu nous prends...
En Tijl komt terug te voorschijn. Zoodra hij Saturé ziet, komt er 'n scherpe trek rond z'n mond: de bitterheid van langverduwd onrecht.
Saturé gorgelt van emotie terwijl ie Tijl tegemoet gaat met *accolade-armen*.
Tijl Marquis, ge zijt m'n obsessie.
Saturé Juist. Ik stoor u? Excusus. Wat zaligheid — quelle béatitude, grands dieux! — komt glinsteren dwars door dat zoekende zien!
Tijl Ik zoek en ik zie m'n obsessie, marquis! Luister, perkamenten, schoonvaar:
Hier begint felle rythmie! 't Wordt 'n scherpgeaccentueerd rekwisitorium, kort, sterk vòòr de executie. Of 't lijkt ook 'n snel opeenvolgen van «pases» vòòr het eigenlijk dramatisch duel. De arme marquis komt geleidelijk meer en meer onder de geweldige suggestie van Tijl's woord en daad. Finaal wordt ie bang als 'n proefkonijn, bang, bang...
Tijl Toen ik herwaarts rende, rendé als 'n hert, 'n aangeschoten hert van ginder verre...
Saturé Hola...
Tijl Raakte 't hertgewei in 'n web verward, 'n mizerieweb in uw land gespannen!
Saturé Nee, 'k begrijp het niet!
Tijl En het hert bleef staan, bleef gedwongen staan, hoorde en zag en kloeg...
Saturé Allemachtig! Wàt toch?
Tijl Vreedzaam is zoo'n beest, maar de jacht maakt wild, en 't mizerieweb knelde sarrend voort!
Saturé He...
Tijl Daar kwam 'n hert...
Saturé Nogal?
Tijl Méér nog! Hoor! Tien en twintig... Toen honderd...
Saturé Sa!
Tijl Daarna, saamgetropeld, nõg duzend!
Méér, nog méér! Honderd duzend! Méér!
Duzendvoud zooveel! En miljoenen... Hoor! renden hier te saam, in uw reuzenhof, het gewei verward in de webbe... Hier, rond uw wrakke stoel, rond uw ziltig lijf, vretend aan uw neus, aan uw kinnebak, aan uw ratefrop...
Saturé Maar dat... Au secours!!
Tijl Ei... zoo'n beest is mak. Honger hadden ze! En elk hertenhart bloedde traagzaam leeg. Weet ge, wie dit hert, dit en dit en dit, en dit